

Lithium (Lit)

Inny lek neuroleptyczny, Neurolepticum ATC: N 05 AN

Pierwiastek chemiczny (symbol Li)

Pochodne : *Węglan litowy* ;CP 15467-61CAS: 554-13-2

Działanie. Sole litu są źródłem jonów litowych, które w o.u.n. zastępują jony innych potasowców, w ten sposób wpływając na wzajemny stosunek tych jonów wewnątrz komórki i poza komórką. Jest to istotne dla ogólnej pobudliwości układu nerwowego. Węglan litowy łatwo się wchłania z przewodu pokarmowego, osiągając po 2-4 h maksym. stężenie w krwi; stężenie lecznicze waha się w zakresie 0,5-0,8 mmol/L. Przenika do płynu komórkowego i pozakomórkowego oraz do mleka matki. Jest wydalany gł. z moczem.

Wskazania. Sole litu są stosowane w leczeniu stanów maniakalnych, zapobiegawczo podawane w psychozie afektywnej jedno- i dwubiegunowej oraz psychozie schizoafektywnej; ponadto w granulocytopenii.

Interakcje. Podanie soli litu łącznie z neuroleptykami powoduje zwiększenie ryzyka działania neurotoksycznego; z trójpierścieniowymi lekami przeciwdepresyjnymi - zwiększenie działania przeciwdepresyjnego, nasilenie drżenia mięśniowego; z lekami przeciwdepresyjnymi blokującymi wychwyt serotoniny (np. fluwoksamina, fluoksetyna) - zwiększenie ryzyka wystąpienia zespołu serotoninowego; z karbamazepiną - nasilenie objawów niepożądanych. Tiazydowe leki moczopędne, NLPZ, tetracykliny, metronidazol, alfametyldopa i antagoniści wapnia nasilają działanie toksyczne soli litu. Metyloksantyny, duża podaż Na powodują nasilenie wydalania Li przez nerki.

Przeciwwskazania/Ostrzeżenia specjalne. Niewydolność nerek, krążenia, zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej, niedoczynność tarczycy. *Ciąża (kat. D)*. Stosowanie leku jest dopuszczalne jedynie w sytuacji, gdy jest to bezwzględnie konieczne, np. ciężkie choroby lub stany zagrożenia życia.

Działania niepożądane. Objawy toksyczne zależą od wielkości dawki i stopnia kumulacji w organizmie; obserwuje się przejściowe zaburzenia ze strony przewodu pokarmowego (nudności, uczucie niesmaku w ustach, ucisk w nadbrzuszu, zmniejszone łaknienie, rzadziej wymioty), drżenie rąk, wzmożone pragnienie połączone ze zwiększoną diurezą, skórne odczyny alergiczne w postaci wysypki grudkowo-plamkowej, powikłania neurotoksyczne w postaci ataksji, dyzartrii, oczopląsu, akatyzji, objawów pozapiramidowych. Możliwe niespecyficzne zmiany odcinka ST-T w zapisie EKG, obrzęki, leukocytoza, powiększenie tarczycy z objawami niedoczynności (wole nietoksyczne), organiczne uszkodzenia o.u.n., zaawansowana miażdżyca.

Dawkowanie. Prowadzenie leczenia jest dopuszczalne tylko z jednoczesną kontrolą stężenia Li w krwi. Dawkowanie musi być ustalane indywidualnie, aby podawana ilość węglanu litowego utrzymywała stężenie Li w zakresie "okna terapeutycznego" (0,5-0,8 mmol/L). Zwykle są to dawki dobowe od 500 mg do 1,5 g węglanu litowego podawane w 2-3 dawkach podziel. Przekroczenie stężenia Li w krwi 1,6 mmol/L grozi wystąpieniem ciężkich powikłań. *Uwaga.* 150 mg węglanu litowego = 4 mmol Li.

Przedawkowanie. Objawami przedawkowania są m.in. nadmierna senność, zaburzenia świadomości, wzmożone napięcie mięśniowe, wygórowanie odruchów. W przypadku zatrucia należy podać dożylnie 0,9% roztwór NaCl, aminofilinę, mannitol lub chorego dializować.

Uwagi. W trakcie leczenia należy unikać picia napojów alkoholowych, na początku leczenia nie prowadzić pojazdów.

Preparaty proste :

- **Camcolit®** (Norgine, GB): tabl. 250 mg i 400 mg węglanu litowego.
- **Carbolith®** (ICN, CDN): kaps. 150 mg i 300 mg węglanu litowego.
- **Duralith®** (Janssen-Ortho, CDN): tabl. 300 mg węglanu litowego, o przedłużonym działaniu.
- **Eskalith®, ~ CR®** (GlaxoSmithKline, USA): kaps. 300 mg, tabl. (~ CR) 450 mg, o kontrolowanym uwalnianiu.
- **Hypnorex® retard** (Sanofi-Synthelabo, D): tabl. o przedłużonym działaniu 400 mg węglanu litowego (= 10,8 mmol Li).
- **Li 450® "Ziethen"** (Ziethen, D): tabl. dojelitowe 450 mg węglanu litowego (= 12 mmol Li).
- **Litarex®** (Alpharma, CH): tabl. retard 564 mg cytrynianu litowego (= 6 mmol Li).
- **Lithane®** (Pfizer, CDN): kaps. i tabl. 300 mg węglanu litowego.
- **Lithiofor®** (Vifor Fribourg, CH): tabl. retard 660 mg (= 12 mmol Li) siarczanu litowego.
- **Lithium carbonicum®** (GlaxoSmithKline Pharmaceuticals, PL): tabl. 250 mg węglanu litowego.
- **Lithium microsolum®** (Herbaxt, F): fl. jednorazowe 1 mL zawierające 0,5006 mg bromku litowego (= 0,04 mg Li) - roztwór do picia.
- **Lithium-Aspartat®** (Köhler Pharma, D): tabl. powł. 500 mg wodorooasparagianu litowego (= 3,2 mmol Li).
- **Lithium-Duriles®** (AstraZeneca, D): tabl. o przedłużonym działaniu 330 mg siarczanu litowego (= 6 mmol Li = 42 mg Li⁺).
- **Lithizine®** (Technilab, CDN): kaps. 150 mg i 300 mg węglanu litowego.
- **Neurolithium®** (Pharmafactory, CH): amp. 1 g glukonianu litowego (= 4,95 mmol Li) w 5 mL lub 2 g glukonianu litowego (= 9,9 mmol Li) w 10 mL - roztwór do picia.
- **Quilonorm®** (Doetsch Grether, CH): tabl. 536 mg octanu litowego (= 8,1 mmol Li); tabl. retard 450 mg węglanu litowego (= 12,2 mmol Li).
- **Quilonum®, ~ retard** (GlaxoSmithKline/Cephalon, D): tabl. powł. 536 mg octanu litowego (= 8,1 mmol Li); tabl. (~ retard) 450 mg węglanu litowego (= 12,2 mmol Li).
- **Téralithe®** (Aventis, F): tabl. podzielne 250 mg węglanu litowego (= 6,8 mmol Li); tabl. podzielne o przedłużonym działaniu 400 mg węglanu litowego (= 10,8 mmol Li).

Rozpoznanie, diagnozy i dobór leków należą tylko i wyłącznie do lekarzy!!!

Eksperymenty z lekami na własną rękę zagrażają zdrowiu i życiu pacjenta!!!